

Velja po pošti:
celo leto naprej . K 28.—
pol leta " " " 13.—
četrt leta " " " 6.50
en mesec " " " 2.20
Nemčijo celoletno " 29.—
ostalo inozemstvo " 35.—

Ljubljani na dom:
celo leto naprej . K 24.—
pol leta " " " 12.—
četrt leta " " " 6.—
en mesec " " " 2.—

Pravi prejem mesečno K 1.50

SLOVENE

Inserati:
Enostolpna pettirvrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat " 13 "
za trikrat " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:
enostolpna pettirvrsta (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja:
vsak dan, izvenredno ob nedeljah in
praznikih, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. —
Avstr. poštne hran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
hran. račun št. 26.511. — Upravniškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 4 strani.

Nemci prihajajo do spoznanja.

Po dolgem ugrabljanju so prišli
dnjič nemški nacionalci na to, da
ba treba vendarle zganiti in bodoči
politiki v dunajski zbornici neko smer
ti in položaj ustvariti, da se morejo
ta način druge stranke orientirati.
ed nemškimi poslanci je toliko raz-
h in nasprotujočih si struj, da so
hko po pravici voditelji nemške na-
cionalne zveze v skrbeh, kako bi se da-
vsa ta nasprotna zadržati in enot-
zvezo ohraniti. Dočim je bil nemški
ščanskosocialni klub nekaj enotne-
ne, ne samo v načelih, ampak tudi v
ktiki, je pa v nemškonacionalni zve-
prava zmeda. Eni so agrarci, drugi
emški radikali, tretji hočejo bolj ko-
stji meščanstva povdariti, četrti so an-
semiti, ki se že nagibajo bolj na kr-
ransko-socialno stran, zopet so drugi
ločni svobodomiselnici, ki gore za svo-
domiselstvo.

V dokaz, kaka nasprotja vladajo v
emškonacionalni zvezi glede bodoče
ktike in zbornice, navajamo danes iz-
janja današnje številke graške »Ta-
spost«. List piše v uvodniku pod na-
vom: »Opomin nemškonacionalni
zevi«: sledeče: »Politični položaj se je
svetno spremenil ne samo vsled vo-
ev, ampak tudi vsled posledic, ki jih
volitev povzročila. Iz parlamentar-
ga pozorišča ni samo izginil Bie-
rth, ampak z njim vred tudi dober
os dosedanjega sistema. Nova smer,
naj bi se pod baronom Gautschem
urala, mora delovati na pomnožitev
čine po Čehih ali pa Jugoslovanih,
orebiti po obeh, ako hoče velike na-
ge, obrambne in davčne reforme v
lamentu izvršiti. Pot k tej novi zve-
od katere odvisi sestava novega mi-
strstva, pa je sedaj zaprta z dvema
likimi kladami. Na severu nemško-
ski, na jugu nemško-slovenski spo-
zum. Brez rešitve enega ali drugega
prašanja je sestava zaželjene večine
smogoča. Pri tem se pojavlja še dru-
težava, namreč ta, da zahtevajo
emci na Češkem delitev dežele, torej
ko vrsto geografske avtonomije, ka-
ri alpski Nemci odločno nasprotu-
jo in bi bili pripravljeni, zavzeti se
mo za personalno avtonomijo, za ka-
ro se pa zopet Nemci na Češkem prav
č ne ogrevajo. Ta prepir ni samo
ališča Nemcev v narodnem boju zelo
ežkočil, ampak tudi ustvaril neko

napetost med sudetskimi in alpskimi
Nemci, ker se slednji po pravici boje,
da bi utegnili sporazum na današnji
praški podlagi tudi nanje vplivati in bi
se tudi pri njih enako postopanje uve-
ljavilo. Na ta vprašanja mora nemško-
nacionalna zveza jasno in odločno od-
govoriti. Tukaj leži jedro njenega ob-
našanja proti Gautschevi vladi.

Članek opozarja nadalje nemško-
nacionalno zvezo, da je njena dolžnost,
da skrbi kot največja stranka za delo-
zmožnost parlamenta in da ne sme kot
vodilni faktor čakati, kako se bodo raz-
mere razvile, temveč da mora sama
smer zbornice dati ne glede na vlado
in druge stranke. Volilci hočejo biti
na jasnem o ciljih in delu nemško-
nacionalne zveze. Druge stranke bodo
že potem svojo taktiko določile.

Iz teh izjavanj, ki so popolnoma
nasprotna onim v »Grazer Tagblattu«,
vidimo, da nemško-nacionalna stranka
sama ni na jasnem, kakšno pot naj bi
pravzaprav ubrala. Za nas je to zani-
mivo, da so začeli tudi Nemci spozna-
vati, da bo treba s Slovenci enkrat pa-
metno besedo izpregovoriti in morda
prav kmalu. Kažejo pa tudi ta izjave-
janja, kako modro in previdno je naša
delegacija ravnala, ko je slovensko-
nemški sporazum ravno v pravem času
v parlament vrgla. Želeti bi pač bilo,
da bi skoro prišel čas, da bi mogli Slo-
venci v obmejnih pokrajinah svobodno
dihati in priti enkrat do pravic, ki so
jim po državnih zakonih zajamčene.

Črnogorska mobilizacija.

Avstrijski generalni štab in črnogorska mobilizacija.

Avstrijski generalni štab, ki je o za-
devah na Balkanu vedno dobro poučen,
sodi zelo neugodno o položaju, ki je
nastal, ker Črnagora mobilizira. Dunaj-
ski generalni štab je znal iz zaupnih
poročil že v zgodnji spomladi, da pri-
pravlja Črnagora mobilizacijo. Črno-
gorska vlada je namreč pozvala v do-
movino Črnogorce, ki so bivali v ino-
zemstvu, povečala je svojo artiljerijo,
uvažala v velikih množinah strelivo in
živila. Vodili so predpriprave ruski
častniki, ki so tudi reorganizirali črno-
gorsko armado. Črnogorska vlada je
postavila v vojno stanje 7000 mož, ka-
kor se uradno izjavlja, v resnici je pa
pozvala pod orožje 14.000 mož, ki se od-
pošljejo proti severno-vzhodni črnogor-
ski meji, da jo zastražijo. Strune med

Turki in Črnogorci so zelo napete. Čr-
nogorci kakor tudi turški vojaški krogi
so za vojsko. Velevlasti sicer delujejo
na to, da ne izbruhne vojska med Črno-
goro in Turčijo, a položaj je že tak, da
kakor pravijo, prično lahko puške vsak
trenotek same pokati. Prezreti se pa
tudi ne sme dejstvo, da odločujejo da-
nes v Turčiji častniki in ti so zelo vneti
za vojsko. Turški vojni minister Mah-
mud Šefket paša je z visokimi turškimi
častniki sam vnet za vojsko s Črno-
gorci.

Dunajski vojaški ataše se je dolgo
časa razgovarjal z načelnikom našega
generalnega štaba, baronom Conra-
dom, o albanskem vprašanju in o vo-
jaško - političnem položaju na turško-
črnogorski meji.

Turški vojni minister o črnogorski mobilizaciji.

Turški vojni minister je izjavil, da
mobilizacija 12.000 mož Turčiji nič ne
pomenja. Če Črnogorci vresničijo mobi-
lizacijo, stori Turčija primerne proti-
korake. Ako Črnogorci napadejo Turčijo,
Turčija takoj odgovori na napad.
— To so zelo mogočne besede, ampak
teh smo navajeni iz tistih časov, v
osemdesetih letih, ko so Turki tudi
tako prezirljivo govorili o Črnogorcih,
ki so jih pa potem navadno, ko se je
vojska pričela, pošteno naklestili.
Manjšim vojskam je takrat sledila ve-
lika turška vojska. Danes je položaj
drugačen in za Turčijo bolj neugoden,
kakor je bil takrat, ko so se borili Al-
banci na strani Turkov in ko še niso
imeli Bulgari in končno tudi Srbi tako
močnih armad, s katerimi razpolagajo
zdaj. V slučaju, da izbruhne vojska
med Črnogorci in Turki, vsa evropska
diplomacija ne prepreči, da pograbit
za orožje tudi Bulgarija, Srbija in tudi
Grki, ker bo v to prisilila vlade ljudska
volja, Rusija, dasi precej oslabiljena,
ker mora paziti na Japonce, je še vedno
toliko močna, da z orožjem posreduje
za pravice balkanskih narodov in kon-
čno pri vsej zgodovinski malodušnosti
in neodločnosti naše politike, tudi Av-
strija ne bo držala križem rok. In če
se požene Turek v Azijo, kamor spada,
ne bo nihče v Evropi, če izzamemo
morebiti njih mažarske sorodnike, po-
točil solze za njimi.

Mobilizacijo samo je sicer Črnagora
menda na željo Rusije odgodila, a iz-
vede jo lahko takoj, če Turčija ne skle-
ne miru z Malisori. Črnagora lahko iz-
vede mobilizacijo v štirih do dvanaj-

stih urah. Na mir z Albanci Turki sami
več ne verujejo, kakor sklepamo iz po-
ročil turških listov.

Bivši bulgarski minister za Makedonco in Albanco.

Iz Sofije se poroča: Bivši minister
Genadijev objavlja v »Volji« članek o
albanskem vprašanju, ki izvaja med
drugim: »Po žalostnih junaštvih Tor-
gut Šefket paše proti premagancem, je,
kakor kaže, minila Evrope zaupljivost
in potrpežljivost. Diplomacija vzame v
roko usodo vstaških rodov. Genadijev
hvali junaštvo Malisorov in primerja
albansko z makedonskim vprašanjem,
stališče, ki ga je zavzela Črnagora in
stališče Bulgarije. Pravi: Bulgarija
nima osvojevalnih namenov, lahko pa
in mora čuvati človeške pravice svojih
rojakov. Bulgarija ima vsaj toliko prave-
vice, da se potegne za nje, kolikor ima
za to pravice kralj Nikolaj.« — Če že
bivši minister tako sodi, kako sodi še
bulgarsko ljudstvo.

Turška ošabnost.

»Tanin« poroča, da sta Nemčija in
Rusija zagotovili Turčijo, da se ne bo-
sta vmešavali v albanske zadeve. Nev-
tralni ostaneta baje tudi Srbija in Bul-
garija. »Jeune Turquie« pa ošabno poro-
ča, da imajo Turki ob črnogorski meji
zbranih 75.000 vojakov, ki bi v 48. urah
razvili turško zastavo v Cetinjah. Tur-
ška vlada bi se ne ozirala na posredo-
vanja velevlasti. To je res velika baha-
rija, a še večja domišljavost. Saj še Al-
bancev Turki niso premagali, v Arabiji
še tudi niso zadušili vstaje, Črnogorce
naj bi pa premagali v 48. urah. Tako
neokusnost more zapisati res zgolj Ori-
entalec, ki prav nič ne pozna črnogor-
skih čeri, ki ne pozna črnogorskih ju-
nakov in ki ni nikdar čital povestnice
o bojih Turkov s Črnogorci. Turčija ni
niti premagala Črnogorcev, ko se je tre-
sla pred njo cela Evropa, pa naj bi
jih zdaj, ko le še životari po milosti ev-
ropskih velevlasti, ki Turkov ne pože-
nejo tja, od koder so prišli, ker so lju-
bosumne ena na drugo in se boje skle-
pati kравje kupčije o ostankih nekdan-
tako velike evropske Turčije.

Albanska vstaja se širi.

Vsa diplomatska poročila o tistem
lepem popirnem premirju med Turki
in Albanci so velikanska sleparija. Tur-
ki sami se ne upajo več lagati po svoji
stari navadi. Uradno se namreč poro-
ča iz Monastira v Carigrad, da se vstaja
med Albanci vedno bolj širi. Turški
uradniki beže s svojimi rodbinami v

LISTEK.

isp Vandot:

Vilranec.

Pripovedka iz davnih dni.

(Dolje.)

Bledi tujec iz Korotana je stopil
aglo naprej. Držal je svetilko tako,
a je obsvetljevala črni hodnik in str-
ne stopnice. Molče sta šla za njim
ž in žena in sta se držala za roke.
esede nista izpregovorila. Le tupatam
a se pogledala, kakor bi se izpraše-
ala z očini, če je res mogoče, da sta
osta. Medtem so dospeli do pritičja.
ujec jih je peljal do malih, skritih
atic in jih je odprl. »Po tem krat-
em hodniku prideta izza obzidja. Do
ti dospeta in potem krenita na levo.
ez četrt ure sta pa doma.«

Breznik in Breznikica sta se mu
otela zahvaliti. A tujec je zamahnil
roko. Potisnil ju je v hodnik in je
proprl naglo vrata. Mož in žena sta ti-
ala okrog sebe in sta se plazila po-
si po ozkem, kakor noč črnem hod-
ku. Izpregovorila nista besede. Le en
ju je navdajal in ta čut je bil tako
en, da je udušil vsako besedo. Pro-
sta in kmalu bodeta sedela doma
bodeta objemala ljubega otroka, ki
nista videla že toliko časa. . . Hi-

poma ju je obdal svež zrak, da sta ob-
stala in srkala vase ta zlati zrak, zrak
prostosti. Potem pa sta se plazila dalje.
Dospela sta iz hodnika do gostega gr-
movja, ki se je širilo tu kroginkrog.
Težko in počasi sta se prerinila skozi
goščavo in kar naenkrat sta stala na
širokem kolovoznem potu. Gori nad
njima je črnel v sivem mraku črni
grad. Le tuintam se je svetilo razsvet-
ljeno okno in tišina je vladala krogin-
krog. Nič se ni ganilo; le temen mrač-
nik je vzfrfotal tuintam nad njima in
se je zaganjal v zrak za bežečimi
mušicami.

»Prosta sva!« je zaklical tedaj
Breznik. Objel je svojo ženo in je po-
navljal: »Prosta sva . . . prosta sva . . .
Zena se ga je oklepala in je ihtela od
prevelikega veselja. »Da, Martin, Bog
je uslišal najine prošnje — prosta sva.
— Toda ne zamujajva časa. Hitiva do-
mov, da potolaživa svojo siroto.«

In hitela sta po potu mimo hriba,
na katerem je stal ponosni grad. Dospela
sta na polje in sta hitela preko
njega proti vasi. Zmračilo se je bilo
popolnoma. Tam ob snežnikih se je
bliskalo naglo, v kratkih presledkih.
In v bleščočem žaru bliskov so se vi-
deli natančno gosti in črni oblaki, ki so
se kopičili kakor grozne, črne prikazni
tam ob belih gorah. Prihajala je ne-
vihta, in čulo se je že zamolklo, odda-
ljeno grmenje. A po naravi je bilo vse

mirno. Niti večerni vetrec ni zapihal.
In na črnem nebu se je videla tupatam
zvezda, ki je migljala naglo in boječe.

Begunca sta spela urno proti vasi
in nista trčila časa s praznimi besed-
dami. Dospela sta do prvih hiš in sta
krenila odzadaj po tih in mrtvi ulici
proti svojemu domu. In naenkrat sta
stala pred svojo hišico. Temno je bilo
vse in vrata trdo zaprta. »Kaj zdaj?«
je vprašala žena in si ni vedela poma-
gati.

»Gotovo imajo sosedovi ključe
spravljene,« je odvrnil Breznik. »In
tam je tudi Jelica.« — Stopila sta k so-
sedovi hiši. Okna velike izbe so bila
nezagrnjena. Pogledala sta v razsvet-
ljeno izbo. Sosedovi so sedeli ravno pri
večerji. Tam v kotu pa je sedela Jelica
in se je smejala!

Glasno je potrkal Breznik na ste-
klo. Vsi so se ozrli začudeno proti
oknu. A še predno je vstal kdo, da bi
šel pogledat, kdo da trka, je vrgla Je-
lica žlico na mizo. »Saj sem vedela!«
je zaklicala in hitela izza mize. »Oče
in mati sta — zagotovo sta!« — Sko-
čila je k oknu; za trenutek je pogle-
dala ven v črno noč, potem pa je šinila
kakor blisk skozi vrata. In tedaj so za-
čuli sosedovi Jeličin radostni glas tam
zunaj, in takoj so spoznali vsi, da sta
se vrnila jetnika. Vsi so vstali od mize,
da bi jima hiteli naproti. A takrat sta
stopila Breznik in Breznikica v izbo,

držec za roko malo hčerko. Od samega
veselja je Jelica skakala in obraz ji je
kar žarel. Vedno in vedno je gledala
staršem v shujšani, bledi obraz in kar
nagledati se jih ni mogla.

Radostno so jim stiskali sosedovi
roke. In tedaj ni bilo pripovedovanja
ne konca ne kraja. Dolgo so sedeli
okrog mize. Breznik je pripovedoval,
kako je bilo v ječi, temno in črno, da
se ni videlo nikamor. Le skozi ped
široko linico je prihajalo malo svet-
lobe. Hudo mu je bilo, ker je mislil na
dom, na ženo in hčerko. A misel ga je
tolažila, da je vsaj žena doma pri
hčerki in skrbi za hišo. Toda nekega
jutra mu je povedal ječar, da je zaprl
grajščak tudi njegovo ženo. In to ga je
potrlo tako, da je skoro obupal. Noč in
dan je hodil po celici gori in doli, brez
miru in pokoja. Čutil se je slabega tako,
da je mislil, da umre zdajpazdaj. V
kot se je stisnil in je čakal smrti . . .
Takrat pa je stala nenadoma žena pred
njim in mu je rekla, da je prost. To
sporočilo ga je prevzelo tako, da je hi-
poma začutil zopet vse svoje prejšnje
moči. Sel je za neznanim tujcem, ki
jima je odprl črno ječo. »Pač je rekel
ta dobri mož, da se nimava bati graj-
ščaka,« je sklenil Breznik svoje pripo-
vedovanje. »Vendar poznam trnoga —
sam naju ni izpustil. A najsi bo že ka-
kor hoče, živega me ne dobi več v
roke.« (Dolje.)

mesta. V Monastir in Janino sta odposlana dva bataljona. Po Makedoniji pa pripravljajo četaški glavarji vstaje, ki izbruhne takoj, če se prične vojska med Bulgari in Črnogorci. Če že Turki tako poročajo o položaju, kakšna mora biti šele resnica. Albanci in Makedonci v vstaji, to pomenja konec evropske Turčije.

Črnogorska armada.

Po Črnigori mobilizirana podgoriška divizija, ki je bila napovedana že pred osmimi tedni, je razdeljena takole: 6 bataljonov biva v Podgorici, 3 bataljoni v Spušu, 4 pa v Danilovgradu. Divizija je razdeljena v tri brigade s štirimi do osem bataljonov. Vsaka brigada ima oddelek strojnih pušk, gorsko baterijo, pionirski oddelek in brzojavni oddelek. Mobilizirana divizija šteje 10 do 12.000 mož.

V slučaju vojske s Turčijo razpolaga Črnagora s 56.000 vojaki. To število popolnoma zadostuje, da Turki ne bodo mogli vdreti v Črnogoro. Priračunati se pa morajo še tudi vstaški Albanci. — Turki morejo poslati proti Črnigori komej 100.000 mož. Ne sme se prezreti, da divja še vedno vstaja v Arabiji, da se morajo ozirati Turki na bojno razporeditev v južni Albaniji in v Makedoniji in da morajo stražiti tudi bulgarsko in grško mejo, a tudi srbsko. In vojska s Črnogorci! Po črnogorskih skalnatih gorah se mora osvojiti vsak korak le z velikanskimi izgubami. Ne glede na gorato bojišče je pa črnogorska meja zelo utrjena. Ob meji je vse polno iz kamna zgrajenih malih utrd, proti katerim ne opravijo prav nič gorski topovi. Nadalje so pa tudi prave trdnjave stražnice, hiše in samostani. Važne črnogorske trdnjave so pa Nikšić, Spuš in Podgorica. Nikšić brani grad z dvema nasipoma, 4 do 6 metrov visok, malone dva metra debel zid in 20 topov. Trdnjava Spuš ima osem utrd, Podgorica utrjen most, v Dugi so pa še tri trdnjave s posadkami 7 do 8000 mož. Pri Kolzinu je trdnjava, ki zapira dolino, utrjen grad in štiri manjše trdnjave. Črnagora zato čisto brez skrbi gleda v bodočnost in se prav nič ne boji vojske s Turki. Povoda bati se črnogorsko-turške vojske imajo veliko več Turki kot Črnogorci.

Porotna razprava radi poloma laškega denarnega zavoda „Banca popolare Goriziana“.

V Gorici se vrši, kakor posnemamo iz goriških listov, porotna razprava radi znanega poloma laškega denarnega zavoda »Banca popolare Goriziana«.

Na zatožni klopi sedijo:

Izidor Colle, rojen v Benetkah 25. oktobra 1873, bivši ravnatelj zavoda, oženjen, brez otrok.

Alfred Lenassi pok. Blaža in pokojne Zofije Dolenc, rojen v Gorici, let 58, posestnik in industrijalec, ima dva otroka.

Raimondo dr. Luzzatto, rojen v Gorici 30. oktobra 1857, žid, oženjen, ima dva otroka, odvetnik in posestnik.

Hektor Piani, rojen v Corno di Rosazzo (Videm) v Italiji leta 1881, poročen, ima enega otroka, bivši uradnik banke in industrijalec.

Guglielmo Conforti, rojen leta 1871 v Sacco, prostojen v Lavis v Tridentu, ima dva otroka, bivši lesni trgovec.

Dina Conforti, žena prejšnjega, rojena leta 1862.

Prič je poklicanih 29. Zapisnikov je nad 200, ki bodo čitani.

Obtožnica se glasi:

»Banca popolare Goriziana« je bila ustanovljena leta 1901 kot akcijsko društvo; osnovnega kapitala je bilo 200 tisoč kron, ki se je zvišal na 300.000 K in potem na 500.000 K. Zavod se je imel pečati z navadnimi bančnimi posli, posojili, menicami, izključeno pa je bilo nakupovanje in prodaja, ki se je pozneje uvedlo. Vsako leto so objavili bilanco, ki je dala vedno dobro dividendno akcijonarjem, radi česar je vladalo mnenje, da se nahaja banka v najboljšem stanju.

Nenadoma pa se je koncem decembra 1908 razširila po Gorici vest, da se nahaja banka v kritičnem položaju ter da je imela velike izgube. Nenadoma je bil odstranjen tudi Izidor Colle. Vlado komisar Gasser je 31. decembra 1908 pisal pismo na banko, zahtevaje informacij. Banka je odgovorila v pismu z Lenassijevim podpisom takoj, da so vse vesti neresnične ter da to pokaže bilanca. Colle je bil odstranjen, ker je priporočil večje posojilo ne vredni stranki ter ker je izvršil neko denarno operacijo, ki je v nasprotju s statuti banke. Povabili so vladnega komisarja, naj pride revidirat. Občni zbor 4. marca 1909 je potrdil bilanco za leto 1908, ki je izkazala dobička 42.322 K 83 vin. Velikansko pa je bilo razočaranje, ko je čez leto dni dne 27. aprila 1909 Alfred

Lenassi naznanil vladnemu Komisarju, da mora banka otvoriti konkurz, ker so igre na borzi ves akcijski kapital in rezervni fond poržle, upravni svet pa je sam od sebe založil 480.000 K, s čemer da je stvar poravnana. Občni zbor akcijonarjev je bil sklican na dan 25. maja 1909. Čez čas je posego vmes tudi državno pravdnštvo. Proti Colleju je vložil ovadbo radi goljufije dr. Bader dne 24. maja 1909.

Obtoženi so: Izidor Colle, Alfred Lenassi in dr. Raimondo Luzzatto.

1. da so od srede leta 1905 do konca leta 1908 igrali na borzi proti pravilom banke, prikrivaje to proti drugim članom upravnega sveta ter da so izgube s krivimi številkami uknjiževali, delali priložnostne menice itd. ter so tako zavajali s falzifikacijami druge člane upravnega sveta banke, revizorje in nadzorstveno oblast, tako so imeli akcijonarji, oziroma vsi po zakonu obvezani škodo na svojem imetju najmanj 589.802 K 42 vin.

2. da so vedoma predložili občnim zborom v letih 1905, 1906 in 1907 bilanco, neodgovarjajoče dejanskemu stanju, ki so izkazale dobiček, dočim je bilo izgube v letu 1905 najmanj 2987 K 36 vin., leta 1906 najmanj 6595 K 36 v. in leta 1907 najmanj 293.772 K 90 vin. ter izkazali kot realno imetje, da so dobili privoljenje za to, ter se je tudi določilo glede neresničnega čistega dobička 40.130 K 84 vin. za leto 1905, 53.779 K 37 vin. za leto 1907, za kar so se zvišale tozadevne izgube; tako so vzdržali dalje kredit zavoda, zapeljevali v zmote akcijonarje in upravitelje, revizorje in nadzorstveno oblast, vsled česar so trpeli akcijonarji, oziroma po zakonu obvezani škodo na svojem imetju nad 2000 kron.

3. da so zamolčali v februarju 1907, ko je bil izgubljen del akcijskega kapitala in rezervnega zaklada, to občnemu zboru ter isti še pripravili do povšivanja akcijskega kapitala za 200.000 K, deljenega v akcije po 200 K, da so se prodale za previsoko ceno ter so tako vzdržali dalje kredit zavoda in zapeljevali v zmote prizadete in jim tako povzročili škodo nad 2000 K.

4. da so pokazali pri tretji emisiji akcij v knjigah 1907 vse nove akcije za prodane, dočim je bilo neprodanih 495, glasila so se na kriva imena ter so tako fingirali pomnožitev društvenega premoženja in podali politični oblasti napačno poročilo, vsled česar so tako vzdržali v zmoti prizadete ter jim tako povzročili škodo nad 2000 K.

5. da so delali od srede 1908 do decembra 1908 nedovoljene denarne operacije, pokrivajoč izgube s krediti banke ter napravljali neresnične vknjižbe.

6. da sta Colle in Luzzatto s pismom 14. februarja 1908, katero je izdal Colle dr. Luzzatto proti plačilu 2000 K, da del nedovoljenih denarnih operacij dr. Luzzatto, katerega račun je znašal koncem 1908 14.502 K, ni Luzzattov, marveč da spada na račun Collejev, ki jih je neopravičeno storil in neopravičeno dejal v Luzzattov račun ter se je Luzzattu tako posrečil odpis 10.356 K 45 vin., vsled česar je nastala akcijonarjem in drugim škoda 10.356 K 45 v.

7. da so napeljali Guglielmo Confortija v februarja 1907 do decembra 1908, da bi dobil denar od banke, k menicam brez vrednosti, ker so jih podpisale osebe, ki nimajo ničesar, operirali z njimi in tako vzročili zmote in škodo akcijonarjem in obvezancem. —

Zato so obtoženi goljufije po §§ 197, 199 f, 201 a, 203 k. z., oziroma po §§ 5, 197, 199 f, 203 k. z., kaznive po § 203,

Bivši uradnik banke Hektor Piani je obtožen, da je skupno z Lenassijem in Luzzattom vedoma predložil občnemu zboru bilanco leta 1906, neodgovarjajočo resničnemu stanju zavoda, storjeno po njem sporazumno z Lenassijem in Luzzattom, bilanca je izkazala dobiček, dočim je bilo izgube 985.640 K 58 v., potem je bilo plačano fingiranega dobička 42.322 K 83 vin., ki je zvišal izgube; škoda je torej nad 2000 K.

Guglielmo Conforti je obtožen, da je predložil banki menice brez vrednosti, ker so jih podpisale osebe, ki nimajo nič; da je dal notarsko priznati nasproti svoji ženi dolg 30.000 K ter da je lastnica vseh predmetov, dočim to ni odgovarjalo resnici, vse pa z namenom, da je dobila na nepremičnine hipoteko 19.500 K; pobiral je, ko je videl pred seboj konkurz ali pa da prevzame vse skupaj banka, dolžne zneske, katere sta naložila z ženo v razne denarne zavode ter da je še potem, ko je njegovo podjetje prešlo v administracijo banke, inkasiral zase razne zneske in jih vložil v denarne zavode na ime žene.

Torej sta kriva mož in žena Conforti, da sta prizadejala banki škodo in jo ogoljufala.

Obtožnica je bila čitana predvčerajšnjim. Trajalo je čitanje nad dve uri, potem je bila razprava prekinjena.

BARON GAUTSCHEVA POGAJANJA.

Ministrski predsednik bo poklical v kratkem voditelje raznih strank k sebi, da jih obvesti o svojih načrtih in da določi z njimi program za kratko zasedanje, ki se otvori 17. julija. Zasedanje bo trajalo samo do 5. avgusta. Šele koncem avgusta bo začel baron Gautsch odločilna pogajanja z voditelji vseh političnih strank in knez Thun z voditelji čeških strank. Če bodo češko-nemška pogajanja uspela, se bo češki deželni zbor sklical v prvi polovici meseca septembra.

MINISTRSKI SVET.

Včeraj ob pol dvanajstih se je sešel ministrski svet, ki se je pečal s programom v državnem zboru in pa z pravnimi pogajanja na Češkem.

NEMŠKO-NACIONALNA ZVEZA.

Danes se vrši na Dunaju prvo zborovanje nemškonacionalne zveze. Zborovanja se bodo udeležili tudi svobodnomislilni dunajski poslanci Denk, Ganser in Vaber in nižjeavstrijska poslanca Schürf in Vedra. Svoj pristop je priglasil tudi znani zastopnik svobodne misli, Cenker. Če bo sprejet, ni še gotovo. On sam upa, da bo sprejet in trdi, da je izvoljen na programu, ki popolnoma odgovarja programu nemškonacionalne zveze. Cenker je odločen kulturnobojnik. Pod okriljem nemškonacionalne zveze se snuje podzveza alpskih poslancev, ki bo imela namen koristiti alpskih Nemcev zastopati in nemškonacionalno zvezo v tem smislu informirati in nanjo vplivati.

PARLAMENTARNI POLOŽAJ IN SPRAVNA POGAJANJA NA ČEŠKEM.

Praga, 6. julija. Namestnik knez Thun, ki je imel daljšo konferenco z Gautschem, bo stopil prihodnje dni v zvezo z voditelji vseh strank v zadevi češko-nemškega sporazuma. Pogajanja se bodo tam začela, kjer so se lansko jesen končala. Vlada upa, da bodo imele pogajanja, tudi če bodo samo deloma uspele, velik upliv na državnozbornsko zasedanje v jeseni. Vlada je dobro uverjena, da je brez Čehov izključena rešitev davčne in obrambene reforme. Pogajanja z voditelji strank zaradi razširjenja vladne večine pa ostanejo brezuspešna, dokler se razmere v češkem deželnem zboru vsaj deloma ne uredi.

NEMŠKI SOCIALNI DEMOKRATJE.

Dunaj, 6. julija. Danes se je sestavil klub nemških socialnodemokratskih poslancev. Med drugim je klub sklenil začeti pogajanja z zastopniki drugih narodnostij, nadalje predložiti zbornici predlog, da se postavi Bienerthovo ministrstvo zaradi uporabe § 14. na zatožno klop, izpremembo nekaterih tehničnih določil pri volivnem redu in izpremembo zakonskega prava.

CERKVENI LETOPIS.

Evharistični shod bo dne 18. julija 1911 v Ljubljani. Prišel se bo v torek (v povabilu se pomotoma glasi v četrtek) ob 8. uri s sveto mašo v stolnici. Ob 9. uri konferenca v knezoškofovi veliki dvorani; ob 12. uri skupni obed v »Unionu«; ob 1/3. se nadaljuje konferenca; ob 1/4. se izpostavi presv. Rešnje Telo v stolnici, adoracija; ob 4. uri liturgije. Kdor se želi udeležiti skupnega obeda, naj blagovoli podpisanemu naznaniti do 15. julija. — Flis.

Dnevne novice.

+ Iz deželnega odbora. Deželni glavar pl. Šuklje je odšel za tri tedne na dopust. Nastanil se je ob Bohinjskem jezeru v romantičnem hospicu Sv. Duha. Nadomestuje ga tačas dr. Lampe.

+ Impertinenca bankerotérjev in sleparjev. Liberalci so osleparili ljudi za milijone; Agro-Merkur, Glavna posojilnica in cela vrsta liberalnih posojilnic, ki se zvijajo v smrtnih težavah, priča o njihovem gospodarstvu. Ravno kar je zopet Agro-Merkur pred sodiščem. Kadar liberalcem prav huda prede, takrat vedno izkušajo pozornost odvrtiti od sebe s tem, da začno lagati čez nas in hujskajo propalo liberalno svojat na naše zavode. Tako je tudi včeraj priobčil »Narod« hujskajoč članek, ki kaže to propalo bando v vsi njeni ostudnosti. Namen mu je, izpodkopati kredit »Zadružne zveze« in dežele Kranjske. Članek je poln laži. Laže n. pr., da je S. L. S. odstavila dr. Lampeta od finančnega referata. Res je, da je S. L. S., ki ima zase načelo, da je nezdržljiv državnozbornski mandat z deželnim odborništvom, zahtevala, da se naj tudi druge stranke po tem ravna, in deželni glavar, ki edini ima oblast razdeljevati referate, je vzel živinorejo grofu Barbotu in jo dal dr. Lampetu, ki je pa tako preobložen z

najtežimi referati, da je finance drag volje odstopil deželnemu glavarju. Ko deželnega glavarja namestnik pa mora v odsotnosti istega itak voditi tudi po sle tega referata. Liberalni člankar falzificiral deželnozbornski sklep. 750.000 kron nikoli ni bilo v vseučiliškem zakladu. Posodilo se je »Zadružni zvezi« 689.000 kron. Cesarjeve sankcije za take deželnozbornske sklepe treba namenoviti. Namen članka »Prevarane banke« očitno le, izpodkopavati na denarnem trgu ugled slovenskih denarnih zavodov in deželne uprave. To je zločin, ki zasluži kazeno, in ta ne bi izostala. Čujemo, da ravnokar pri deželnem odboru leže prošnje liberalcev, ki na podlagi istih deželnozbornskih sklepov, ki jih v »Narodu« blatijo, zahtevajo podpore od deželnega odbora. Samoobsebi se razume, da bi bilo greh takim ljudem kaj dati. Liberalne le povščinice se bodo maščevale nad njimi samimi.

+ Pri dr. Lampetu. Včerajšnji članek »Slov. Naroda« o »prevaranih bankah« in o »odstavljenem dr. Lampetu« je pokazal urednik našega lista dr. Lampetu s prošnjo, naj na ta članke svoj odgovor. Dr. Lampe je odgovoril Pooblašcam Vas, da priobčite sledečo notico: »Nov projekt dr. Lampeta. Bivši finančni minister, sedaj živinski referent deželnega odbora, savi z novim projektom. Spoznal je, da je bila dosedanja akcija za povzdigo živine jako pomanjkljiva. Zato namerava dr. Lampe podeliti uredništvu »Slovenskega Naroda«, v katerega storih se bo priredil plemenski zavod za magarce. Da se zboljša degenerirana pasma, se bo uvažal plemenski material iz Kalabrije.«

+ Zanimiv jezikoven spor. Z Dunaja se poroča listom: Dne 18. decembra 1910 je bil pri ljubljanskem deželnem sodišču zaposleni slovenski deželni nosodni svetnik Tomaž Einspieler postopanju, ki ga je uvedlo predsedstvo ljubljanskega deželnega sodišča, vpokojen. Med postopanjem po deželnem sodnem svetniku Einspielerju vložen prošnja, da naj se uvede proti njemu disciplinarno postopanje, je bila odklonjena po vseh instancah, končno tudi po justičnem ministrstvu. Med Einspielerjem in sodnimi oblastmi se je živahno korespondiralo, ker je šlo, da »vrnejo Einspielerju gotove priloge. Medtem ko je spisal sodni svetnik Einspieler vse vloge slovensko, so rešile sodne oblasti kljub Einspielerjevemu protestu nemško. Sodne oblasti so zavzele stališče, da se tičejo vloge Einspielerjeve zadeve, pri katerih gre za službeno razmerje in da se mora zato uporabljati nemščina kot uradni jezik. Einspieler se je pritožil na državno sodišče, ker so rešili njegovo prošnjo nemško, in sicer zato, ker se je kršila po državnih temeljnih postavah zjamčena pravica narodne enakopravnosti. V pritožbi, o kateri je razpravljalo 6. t. m. državno sodišče pod Ungerjevim predsedstvom, se pred vsem naglašalo, da oblasti nimajo na Cisljubljanskem nobene pravno veljavno proglasene postavne ali odredbe, ki bi ga rantirala notranji uradni jezik. Pritožitelj se tudi sklicuje, da ko je prošnja naj se mu vrnejo priloge, ni bil v aktivnem državnim uradnik, ker je bil že vpokojen. Protispis pravosodnega ministrstva pa naglašalo, da pritožitelj premestitvijo v pokoj ni prenehal biti državnim uradnik. Razsodba državnega sodišča se proglasi danes.

+ Prezentrar je za Kurchbergov kanonik pri ljubljanski stolnici vlogosp. dr. Josip Gruden, profesor bogoslovja v Ljubljani.

+ Župnija Vrhpolje pri Vipavi podeljena č. g. Antonu Papež, kaplanu v začasnem pokloju.

+ Cesta Žiri—Sora—Zajele. Včeraj se je vršil shod nameranih zvez Popit—Sorotov mlin in Sorotov mlin—Zajele. Bili so navzoči od deželnega odbora dr. Lampe in svetnik Sbrizac, čestni odbor idrijski z načelnikom Didčem in čestni odbor logaški z načelnikom Mihevcem. Po obhodu obe prog, ki se ga je udeležilo mnogo ljudstva, je sklepal čestni odbor logaški. Sklep je: Gradi se okrajna cesta po Sorotovega mlina do Zajel na Cestovce—Logatec. Gradbene stroške no idrijski okraj. Da se ustreže tudi drugi strani, bo podpiral čestni odbor naproti poti od Popita do Sorotovega mlina. Navzoči posestniki sveta so takoj podpisali izjave, da odstopijo svoj zgradbo ceste na Zajele potrebni stroške brezplačno. Ako tudi drugi posestniki slede temu lepemu zgledu, kmalu mogoče pričeti z zgradbo ceste.

+ Podeljena je župnija Žiri č. Jožefu Logar, prefektu v zavodu Sv. Stanislava.

— Za pogorelce v Gabrijah pri N. vem mestu je darovala Kranjska hranilnica 1000 kron.

— **Katehetska prireditel v Zagrebu.** Letošnji (V.) hrvatsko-slovenski pedagoško-katehetski tečaj bo v Zagrebu dne 8., 9. in 10. avgusta. Poleg predavanj strogo katehetske smeri bodo tudi tri večerna predavanja za stare in vzgojitelje. »Društvo slovenskih katehetov« je priglasiilo tri referente: prof. dr. Demšarja, prof. dr. Jeršeta in kateheta A. Čadeža. Podrobni spored bo objavljen v prihodnji številki »Slov. Učitelja«, ki izide 15. julija. Ker bo udeležba — kakor soditi — mnogo-brojna, zato naj se blagovolijo vsi slovenski udeleženci, ki žele imeti brezplačno stanovanje, oziroma tudi hrano (za primerno odškodnino), pismenim potom prigrasiti pri tajništvu »Društva slov. katehetov« (Ljubljana, Semeniška ulica 2) vsaj do 25. julija.

— **Salonski orkester v Novem mestu** priredi v soboto, dne 8. t. m. pri g. Tuček vrtni koncert, čegar donesek je namenjen v korist pogorelcem v Gaberjih. Začetek ob pol 9. uri. Vstopnina: za osebo 1 K, za obitelj 3 oseb 2 K. Z ozirom na dobrodelni namen se preplačila hvaležno sprejmejo. V slučaju neugodnega vremena se vrši koncert v notranjih prostorih.

— **Za povzdigo govorništa.** Akademski senat dunajskega vseučilišča namerava ustanoviti stolicu retorike. Vseučiliščniki, tudi odvetniki, ki zapuste vseučilišče, niso sposobni, da javno nastopijo. Nova stolica bi dvignila govorniško umetnost v Avstriji, ki je glede na javno govornišvo zaostala za drugimi državami.

— **Pevec dunajske dvorne opere** g. Julij Betetto se je predvčeršnjim poročil v Novem mestu z gđno Irmo Štukelj, hčerko novomeškega obč. tajnika.

— **Smrt vsled zastrupljenja pri izdiranju zoba.** Včeraj so pokopali na goriškem pokopališču računskega podčastnika 47. pešpolka Antona Windišcha iz Fürstenfelda na Gornjem Štajerskem. Strežnik v marodni sobi v vojašnici mu je izdrl zob; dobil je poškodbe v ustih, da so nastala vnetja in je nastopilo zastrupljenje krvi, par dni in Windisch ni bil več živ. Nastane vprašanje, ali sme tak-le strežnik izdirati zobe, ali smatrajo pri vojakih izdiranje zob za tako malo važno, da jih ne izdira zdravnik? Windisch je služil zadnje leto ter bi bil šel čez dva meseca domov na Štajersko — tako pa trohni na goriškem pokopališču.

— **Tržaške vesti.** Poizkušeni samoumori. Iz drugega nadstropja se je vrgla 64letna Olimpija Paloska in obležala težko ranjena. Vzrok neozdravljiva bolezni. — 19letni mehanik Just Jerovšek se je ustrelil v desno sence in se nevarno ranil. Oba so prepeljali z rešilnim vozom v bolnico. — Dezertiral je angleški mornar iz ladje »Skorpion«, ki leži v tržaški luki, Frank Schmidt. Poveljnik je obljubil 100 K nagrade onemu, ki ga izsledí in omogoči aretacijo. — Angleška eskadra v Trstu. Tržaški namestnik princ Hohenlohe je priredil na čast tu se mučedima poslanikoma Angleške in Francije in na čast angleške eskadre izlet v Portorose.

— **Radi bede v smrt.** 23. decembra 1910. je bila napovedana dražba premičnin pri branjevcu Gustavu Tregl v Zagrebu. Pred pričetkom dražbe je Tregl poizkusil samoumori in so težko ranjenega prenesli v bolnišnico. Razmere se med tem niso izboljšale in 5. t. m. se je v svoji branjariji ustrelil v srce ter bil takoj mrtev.

— **Grozen umor v Barkovljah pri Trstu.** Iz Barkovelj pišejo: Predsinočnjem sta v prepiru dva brata Rivolt zaklala ženo kočijaža, njihovega brata Rivolt, ki je kmalu umrla. Grozno sta tudi ranila moža, o katerem pa so danes zdravniki izrazili upanje, da ga rešijo. — 65letna starka Olimpia Guarinini je vsled neozdravljive bolezni skočila skozi okno na dvorišče in se ubila. — Neka 18letna deklica je vsled nesrečne ljubezni skočila v morje, druga se je hotela zastrupiti. Obe so rešili. — Nek mehanik se je obstrelil. Poškodbe niso nevarne. — 67letni krojač Dugulin je hotel ubiti svojo priležnico vdovo Andrich v pijanosti.

— **Štrajk zidarjev v Gorici poravn.** Gospodarji so se končno odločili, da povišajo zidarjem sedanjo plačo za 8 odstotkov.

— **Slovenskim gospodinjam** prav toplo priporočamo Kolinsko kavino primes v korist obmejnim Slovincem. Ta kavina primes v vsakem oziru stoji na vrhuncu in je najboljša od vseh. Predvsem je nedosežna njena izdatnost in zato je ta kavina primes najcenejša od vseh. Ravnotako nedosežna je njena kakovost. Samo Kolinska kavina primes v korist obmejnim Slovincem napravi najboljšo kavo in ji da tri neprecenljive lastnosti: izboren okus, prijeten vonj in lepo barvo. In, kakor že

njeno ime kaže, je ta kavina primes na prodaj v korist obmejnim Slovincem, kajti od čistega dobička za prodano Kolinsko kavino primes v korist obmejnim Slovincem dobiva redne izdatne vsakoletne prispevke »Slovenska Straža« za svoje delo za obmejne Slovence. Kolinski tovarni je veliko na tem, da bi poznala mnenje slovenskih gospodinj o njenih izdelkih, predvsem o kavini primesi. Slovenske gospodinj se poslane pisem Kolinski tovarni, v katerih prav laskavo pišejo o Kolinski kavini primesi v korist obmejnim Slovincem. Naj bi tudi druge slovenske gospodinj poslane Kolinski tovarni svoje mnenje o tej kavini primesi! Mi pa Kolinsko kavino primes v korist obmejnim Slovincem našim gospodinjam prav toplo priporočamo, ker vemo, da jim priporočamo izvrstno in obenem domače blago, opozarjamo jih samo, naj pazijo, da ima vsaka škatljica napis »v korist obmejnim Slovincem« in pritisnjen pečat »Slovenske Straže«!

— **Električna centrala v Gorici.** Ob sodelovanju vplivnih oseb so ustanovili v Gorici sindikat v svrhu ustanovitve velike, na zadružni podlagi sloneče električne centrale, ki naj bi že v letošnji zimi preskrbelja mesto goriško s ceninim električnim tokom.

— **V Osjeku ne dobe elektrike.** Mestni električni odbor v Osjeku je ponudbo tamkajšnje konjske cestne železnice in ogrske komercialne banke za uvedbo električne železnice in razsvetljave kot nesprejemljivo odklonil.

— **Slovenske poroke v Ameriki.** Poročili so se v Calumetu v slovenski cerkvi sv. Jožefa: Jos. Kreus in Marija Fink, Peter Hrebec in Ana Colnar, Peter Stefanič ter Ana Sotlič.

Ljubljanske novice.

Ij **Moški zbor »Ljubljane«** vadi danes zvečer za izlet. Obenem podam, ker zadnjič ni bilo mogoče, nekaj pojasnil. — Zborovodja.

Ij **»Kršč. ženska zveza«** priredi v nedeljo, t. j. 9. t. m. ob 7. uri zjutraj izlet na Brezje, popoldne poljubno na Bled. Na Brezjah bo daroval sv. mašo voditelj društva preč. gosp. dr. Jerše. Upamo, da se č. g. članice v polnem številu udeležijo izleta.

Ij **Največji potujoči cirkus Adolfa Strassburgerja**, ki je s svojimi proizvajalnji v preteklem letu v Pragi in Brnu in letos specielno v Inomostu vzbudil največjo senzacijo, dospe v soboto, 15. julija, s posebnimi vlaki v Ljubljano za kratek čas ter bo priredil nekaj predstav na prostoru v Lattermanovem drevorju. Podjetje, ki je edino svoje vrste, se priporoča v tu- in inozemskem časopisju na način, kakršnega se ne najde vedno v listih. Tako pišejo tirolski listi: Pravi prizor cirkusne umetnosti je nudila otvoritvena predstava cirkusa Strassburgerja. Skoro 3000—4000 oseb občinstva ni našlo dovolj besedi, da bi dalo izraza svojemu občudovanju. Inomost je za senzacijo bogatejši. Res, pravi čudak mora biti vsakdo, kdor ne bi bil zadovoljen z izvrstnimi proizvajalnji, ki se nudijo vsak večer ob izborni godbi. Pri razvijanju res bogatega programa vlada eleganca in eksaktnost, ki vpliva naravnost presemetljivo in kakršne se ne najde pri vsakem enakem podjetju. Lepšega Inomost še ni videl. Ni nam mogoče navedati vseh posameznih proizvajalnih točk, omejiti se moramo samo na najboljše iz dobrega. Tu je pred vsem »poklon občinstvu«. Visoko gori na velikanskem slonu prestoluje gosp. Strassburger, obdan od 46 čistokrvnih konj, krasnih živali. Grand tableau zaključuje prvo programno točko, kateri sledi gđna. Adelina na konju z izbornimi svojimi umetnostmi. Krasno sliko nudi serpentinški ples gđne. Rossi na napeti žici. Kar se večkrat vidi v lepih barvanih slikah v kinematografih, se tu proizvajajo v resnici. Začudenje vzbujajo Mr. Togove mornariške boje igre. Največji top, več sto kilogramov težak, balancira Togo na bradi in glavi. Burno odobravanje izzovejo izborni dresirani konji g. Kossmyja in pa »leteči ljudje«. Med odmorom je mogoče gledati krasni hlev g. Strassburgerja, naka sledi hippološka jezdna kadrlja v razkošni opravi. Nato predstavi občinstvu kapitan Winter svoje črno svetlikajoče morske leve, ki balancirajo na svojih koničastih gobcih največje žoge, goreče svetilke in se igrajo s plameničimi bakljami. Pristna ogrska magnatska jezdna skupina predstavlja jezdne umetnosti, kakršnih se ne vidi izlepa. Nastopi tudi gospa Strassburgerjeva s svojima dvema dresiranima slonoma in 12 pravih Arabcev, ki bliskoma prireajo metre visoke piramide in skupine. S krasnimi jezdniimi točkami gđne Aribio se zaključí program. Obisk cirkusa je vreden priporočila.

Ij **Pogrešan dijak.** Dne 4. t. m. je neznano kam odšel četrtošolec II. drž. gimnazije Alojzij Štepic, rojen 8. maja 1894 v Bukovici pri Litiji. Pogrešanec je srednje postave, suhega obraza, nosi zelen klobuk, črn suknjič in temne kariraste hlače. Bati se je, da bi mladenič ne storil kake nepremišljene stvari.

Ij **Ljubljansko uradniško gospodarsko društvo** se je konstituiralo dne 5. julija t. l., in sicer v načelništvu: Anton Wolf, poštni kontrolor, predsednik; Adolf Langof, računski nadsvetnik, podpredsednik; Franc Semrov, poštni oficijal, tajnik. V nadzorništvo: Maks Lilleg, davčni upravitelj, načelnik; Ivan Rostan, računski revident, načel. namestnik; Jernej Kladnik, carinski asistent, tajnik.

Ij **Nablijanje sodnijskih dostavnic.** G. Jožef Gostinčar je imel dve porotni tožbi, ki mu pa seveda nista bili dostavljene. Dne 4. t. m. so mu dostavnico pribili na hišna vrata, da si se ne vé, kje biva g. Gostinčar in da si 79. govori, da se to sme le tedaj, če je znano, kje biva obtoženec, a se odteguje dostavljenju, in da si je cesarski patent o sklicanju državnega zbora izšel že 3. t. m. Že to pribitje je bilo popolnoma nepravilno in le kaže, kako slabe juriste imamo na mestnem magistratu. — Danes so istotako nepravilno Gostinčarju pribili neko tožbo radi »Mira«. Prav bi bilo, da bi gospodje drugič nekoliko bolj se zanimali za to, kedaj je sklican državni zbor.

MLADENIČI NOVOMEŠKE DEKANJE NA DAN!

Prihodnjo nedeljo dne 9. julija t. l. bo shod mladeničev novomeške dekanije v Šmilhelu pri Novem mestu. Spored bo sledeči: Ob 3/2. uri se zbere vsi v društveni dvorani. Nato skupen odhod v cerkev, kjer bo ob 2. uri govor in pete litanije. Po cerkvenemu opraviilu je shod v društveni dvorani. Na shodu bode govorilo več govornikov, tudi iz Ljubljane.

Telefonska in brzojavna poročila.

MED ČRNO GORO NI TURČIJO.

Carigrad, 7. julija. (Uradno.) Turški zunanji minister izjavlja, da je v turško-črnogorskih odnosih, kakor glede udaje Malisorov zabeležiti znatno zboljšanje.

Cetinje, 7. julija. Nadškof iz Skadra, ki želi se pogajati z Malisori, je došel sem. Črnogorska vlada je vse storila, da njegovo misljo olajša. Mobilizacija divizije v Podgorici se ni izvršila.

PROTIREVOLUCIJA NA PORTUGALSKEM.

London, 7. julija. O resničnosti vesti iz Lizbone, da je v glavnem mestu kot po deželi vse mirno, se mnogo dvomi. To pa še zato, ker že 36 ur ni dospela niti ena privatna brzojavka iz Lizbone, kar naj dokazuje, da je vlada najprej popolnoma prekinila brzojavni promet z inozemstvom in da sedaj najstrožjo cenzuro izvršuje nad brzojavkami. Šele po nekoliko dneh, ko dosepe pismo poslana poročila v inozemstvo, se bo moglo zvedeti, če so resnične vesti o kaki krvavi realistični zaroti.

Lizbona, 7. julija. (Uradno.) Poročila angleških listov o vstaji mornarjev niso resnična. Po celem Portugalskem je vse mirno.

Lizbona, 7. julija. (Uradno.) Tu ni bilo tistega boja, o katerem poročajo angleški listi.

London, 7. julija. Poročila posameznih listov o krvavih dogodkih na Portugalskem doslej še niso potrjena. Dejstvo, da izvršuje portugalska vlada najstrožjo cenzuro nad brzojavkami, daje povod vedno novim vestem in že se poroča, da je bilo pri predvčerajšnjih pocestnih bojih med socialističnimi mornarji in republikanskim prebivalstvom na obeh straneh mnogo smrtnih žrtev. Od vlade poslano vojaštvo je mornarje pobilo. Vlada ima zasedene vse važnejše točke v Lizboni. Tudi v vseh provincialnih mestih vlada mir. V koliko so poročila o krvavih dogodkih v Lizboni resnična, se sedaj še ne more konstatirati. Vsekakor vzbuja pozornost dejstvo, da je sedaj nastopila mornarica za realistično gibanje, ko je vendar znano, da je mornarica pri padcu monarhije ravno prva nastopila za republiko.

Dunaj, 7. julija. (Uradno.) Poročila iz Lizbone ne dajo jasne slike o ondotnih dogodkih. Neki potnik pripoveduje o velikem razburjenju v Lizboni in o hrupnih demonstracijah povodom vpoklicanja rezervistov. Proti severu odhajajo vojaške čete v ojačenje ondotnih garnizij.

TOŽBA RADI DIJET.

Dunaj, 7. julija. Državno sodišče je odbilo tožbo poslanca Stranskega proti češkemu deželnemu zboru radi dijet v znesku 668 K.

MINISTRSKA KRIZA V SRBIJI.

Belgrad, 7. julija. Kralj je pozval Milovanoviča, da sestavi kabinet iz starih radikalcev. Milovanović je za enkrat prevzel predsedstvo, obdržal pa bo potem zunanje ministrstvo. Ker sta se Pasić in Protić izjavila za ministrstvo, bo to že lahko danes prevzelo posle.

SILNA VROČINA V AMERIKI.

New-York, 7. julija. V Ameriki je od 10.000 vsled silne vročine obbolelih oseb doslej umrlo 800 oseb.

KOLERA.

New-York, 7. julija. Na krovu parnika Moltke so konstatirali en slučaj kolere.

Skader, 7. julija. V nekem predmestju Skadra so konstatirali kolero.

REVOLUCIJA V ALASKI.

Iz Washingtona poročajo: Inženir Washington E. Wanderlip iz New Yorka, ki je na potu v Alasko, je izjavil, da bo še pred zimo izbruhnila na polotoku Alaska revolucija in da bodo nezadovoljni prebivalci proglasili polotok za samostojno republiko ali ga pa priključili Canadi. Več kakor 2000 mož je pripravljenih na boj. Prebivalci sovražijo ameriško vlado, ki jih je upropastila in jim odvzemale vse konstitucionalne pravice. Mr. W. E. Wanderlip je član kraljeve geografične družbe v Londonu in bratranec F. A. Wanderlipa, predsednika National City Bank of New York. V Alaski ima velike interese v rudnikih. Revolucija bo gotovo izbruhnila, ako ameriška vlada ne bo napela milejših strun. Poročila ki jih je dobil iz Alaske, so popolnoma zanesljiva.

LJUDSKO ŠTETJE V PULJU.

Pulj, 4. julija 1911.

Sicer precej pozno, pa vendar se je razglasila uradna ljudska štetev v puljskem okraju. Iz oficijelnega razglaša je posneti, da se je v puljskem okraju našelo 53.768 duš. Od teh je 27.160 moških in 26.608 ženskih oseb. Po narodnosti se je našelo 13.697 Hrvatov, 1779 Slovencev, 20.108 Lahov, 3948 Nemcev (?), 363 Čehov, 42 Poljakov, 10 Rusinov in 4 Ogrji. **Slovanov biva torej v puljskem okraju 15.881.** Toliko jih je namreč našela italijanska kamora. Teh ni zamogla na noben način utajiti. Brezdvomno bi Slovani dosegli v puljskem okraju število 20 tisoč, ko bi se bilo ljudsko štetje vršilo tako, kakor bi se postavno moralo vršiti. Toda na števni polah je višnjevi kamoraški svinčnik neusmiljeno pretvarjal Hrvate in Slovence v Italijane. Navzlic temu, da je laška kamora storila vse, kar jej je bilo mogoče, da zmanjša število Slovanov, vendar jih je morala še izkazati 15.881. Tu se pač ne more več govoriti o italijanskem Pulju in njega italijanski okolici. Temu je to letos že drugi dokaz. Prvega so doprinesle pred malo dnevi državnozbornske volitve, drugi dokaz je pa ravnokar razglašena ljudska štetev. Kar se tiče ljudskega štetja, je gotovo, da je izkazanih v števni polah na tisoče Slovanov za Lahe, blišči se pa med drugorodci tudi precej Slovanov, in to še celo takih, kateri se štejejo med visoko inteligenco in ki so s pomočjo posredovanja Slovanov prišli v Pulj, kjer sedé danes na lepih mestih. Teh pa ni kamora pretvorila, ampak čutili so se sami poklicane krčiti slovanske vrste.

DELA VSTVO.

Socialni demokrati kot delodajalci. V socialnodemokratični zadružni tkalnici v Genevi so začeli pred kratkim zopet stavkati delavci, da bi dosegli skrajšanje delavnega časa v onih ponedeljkih, ki slede tednom, v katerih je bil kak praznik. Zahtevam »sodrugov« pa »nadsodrug« niso ugodili in stavka je bila za delavce brezuspešna. Tako se godi v socialnodemokratičnih podjetjih. V Parizu stavkajo nastavljenici treh največjih socialnodemokratiških konsumnih društev, da bi dosegli najmanjšo plačo 50 frankov na teden. Vodstvo konsumnih društev pa je sporočilo stavkujočim nastavljenjem, da ugodí zahtevam, ako se isto zgodi tudi od vseh trgovcev v Parizu. Z dobrim zgledom torej socialnodemokratiški delodajalci nočejo iti naprej. Avstrijskim socialnim demokratom, ki jih izžemajo v rdečih podjetjih, naj bo to v tolažbo, da se njihovim sodrugom v Švici in na Francoskem ne godi dosti boljše.

V vse slovenske družine »Slovenca«! Agitirajte, da se po več oseb skupaj naroči na »Slovenca«!

Štajerske novice.

š Slov. kat. akad. tehn. društvo »Zarja« priredi v soboto, 8. t. m., ob 8. uri zvečer v gostilni »Zum Andreas Hofer« v Gradcu IV. redni občni zbor s sledečim sporedom: 1. Čitanje zapisnikov; 2. poročilo odbora; 3. volitev preglednikov; 4. slučajnosti.

š Vitanje. Č. g. Arzenšek, tukajšnji župnik, je povodom delitve svete birme dne 5. julija bil imenovan za kn.-šk. duhovnega svetnika.

š Slovenska trgovina. Dne 17. junija je bila v Mariboru pri okrožnem sodišču protokolirana v slovenskem jeziku tvrdka A. Šumenjak, Tegetthofova cesta 57. Ker ima imenovani v Mariboru edino večjo slovensko trgovino s špecerijskim blagom in deželnimi pridelki, ga vsem zavednim Slovincem v Mariboru in okolici prav toplo priporočamo.

š Plemstvo. Cesar je podelil plemstvo polkovniku Filipu Košaku pri deželnem žandarmerijskem poveljstvu v Gradcu.

š Ljubimko ustrelil. Predelavec Jožef Veit v Trbovljah je ustrelil v torek popoldan prodajalko v trboveljskem delavskem konzumu. Živel je z njo več časa v divjem zakonu, a ko ga je ona zadnji čas zapustila, je postal divji. Besen je šel nad njo in jo ustrelil. Orožništvo ga je spravilo na varno.

š Tudi Nemci ga ne marajo. »Marburger Zeitung« piše: V torek popoldne je bil znani urednik Linhart obsojen zaradi razžaljenja časti v dvadnevni zapor. Glede iste zadeve pričakuje še dve tožbi. V ostalem pa je izrazil željo, tožiti državnega poslanca V. Malika; bržkone pa bo ostalo samo pri želji, kajti kdor ima mnogo masla na glavi, ne hodi rad na solnce.

š Ustreljen. Dne 5. junija 1911 je v prepiru, ki sta ga imela zakonska Franc in Alojzija Polič z Ivanom Spindlerjem, ko so se vračali domov iz neke gostilne v Veliki Zimici, udarila Alojzija Polič Spindlerja z litersko steklenico po glavi, da se je razbila in da je bil Spindler ranjen. Franc Polič pa je z revolverjem dvakrat ustrelil v Spindlerja. Oba strela sta zadela Spindlerja v pljuča in srce, da se je takoj zgrudil mrtev na tla. 3. julija t. l. sta se morala zakonska Polič zagovarjati pred mariborsko poroto, in sicer Franc Polič zaradi uboja, njegova žena pa zaradi prestopka proti telesni varnosti. Oba sta se zagovarjala s silobranom proti Spindlerju, ki je bil znan kot pretepač. Porotniki so zanikali vprašanje glede uboja in potrdili vprašanje glede prekoračenja silobrana, glede Alojzije Polič pa so edino stavljeni vprašanje zanikali. Sodni dvor je obsodil Alojzija Polič zaradi prekoračenja silobrana na osem mesecev strogega zapor, Marijo Polič pa oprostil.

š Podružnica »Živnostenske banke« v Gradcu. Iz Prage poročajo, da namerava »Živnostenska banka« ustanoviti podružnico v kakem alpskem glavnem mestu. Poleg Celovca in Ljubljane pride tozadevno v prvi vrsti v poštev Gradec, v kolikor bodo imela pogajanja glede nakupa za podružnico pripravnega posloppja v Gradcu ugoden uspeh.

š Obesil se je, ker ga je zaročenka zapustila. Iz Trbovelj: 23-letni Rudolf Kranjc, premogar, stanujoč v Lokah, se je dne 3. t. m. na stanovanju svojega brata obesil. Obesil se je z vrvjo na okno. Pozvani zdravnik je mogel le konstatirati nastopivšo smrt. Vzrok — ljubezen. Do tega koraka je nesrečnega dovel menda obup, ker ga je zaročenka zapustila in se poročila z drugim ravno gori navedenega dne.

Razne stvari.

Orkan na Bolgarskem. O silnem orkanu na Bolgarskem, o katerem smo že poročali, javljajo iz Sredca sledeče podrobnosti: Na Vidov dan je znašala temperatura v Plovdivu in okolici preko 40 stopinj Celzija. Nebo se je zoblalo in mesto dežja je nastal vihar, ki je izruval na tisoče dreves, starih od 30 do 50 let. Nekaj hiš je vihar porušil do temelja, okna pa je pobilo skoro na vseh hišah. Most preko Marice je popolnoma razrušen. Desni del mosta je veter dvignil ter prevrgel cel most na levi breg. Poljedelski pridelki v okolici so popolnoma uničeni. Bilo je tudi več človeških žrtev. Nekaj kmetov, ki so se vračali iz Plovdiva domov, je vihar dvignil in odnesel s seboj. Vsi so našli

smrt. Po viharju je začelo treskati. Strele je zažgala neko hišo v vasi Čereni, a veter je požar raznesel tako, da je za malo časa gorela vsa vas. Vsled poplave je telefonski, brzojavni in železniški promet povsem prekinjen. Ekspresni vlak iz Carigrada se je vsled tega zakasnil za celih 24 ur. Dokler se ne popravi proga, bo mogel voziti ekspresni vlak samo do Sredca in nazaj.

Trgovca pobegnil s 300.000 kronami. Z Dunaja je pobegnil trgovec Artur Keplik, ki je zapustil 300.000 kron meničnega dolga.

Za zverinjak v Schönbrunu je došla te dni večja pošiljatev divjih živali iz nemške Vzhodne Afrike. Pripeljal jih je nadzornik Novaček, ki je odšel že pred več meseci v Afriko, kjer je napravil malo menežarijo in privadil živali na jetništvo. Med došlimi živalmi so posebno znameniti trije povodni konji, katerih je vedno manj in se prodajajo pod 5000 do 10.000 K.

Berač zapustil 30.000 dolarjev. V Supreme Courtu v New Yorku je bila nedavno razprava za dedščino po pokojnem Williamu Rogersu, ki je l. 1909. umrl v Long Branch, N. J. Zapustil je 30 tisoč dolarjev. V Long Branch je živel 40 let in vse je mislilo, da je revež. Žagal je drva in živel le od milodarov. Spal je v šupah in nikdar ni imel svojega stanovanja. Zdaj se je oglasila njegova žena in dokazala, da je mož zapustil 30.000, katere bi ona rada dobila v roke.

Židovske demonstracije proti gledališkemu igralcu. V židovskem gledališču v Lvovu so priredili 3. t. m. židje demonstracije proti ameriškem gledališkemu igralcu Kesslerju, ki je vlogu Hamleta govoril v nemškem jeziku, mesto v židovskem žargonu. Velik del demonstrantov je udril tudi na dvorišče gledališča ter tam razgrajal. Policija je mnogo demonstrantov aretovala.

Stavka pekovskih pomočnikov v Budimpešti. Ker pekovski mojstri v Budimpešti niso ugodili zahtevam pomočnikov, bo bržkone nastal te dni splošen štrajk pekovskih pomočnikov v Budimpešti. Pomočniki zahtevajo znižanje delavnega časa od 11 na 9 ur ter ureditev stanovanjskega vprašanja.

Srbi žalili katoliški praznik. Na praznik sv. Petra in Pavla je v Raiču v novskem okraju velik shod katoliškega hrvaškega ljudstva. Tudi letos je od vseh strani prišlo ta dan mnogo vernikov v mesto. Tamošnji Srbi so pa nalašč cel dan vozili mimo katoliške cerkve les iz gozda na koločvor. Ljudstvo je bilo vsled tega silno užaljeno in ogorčeno in je velika sreča, da ni prišlo do krvoprelitja.

Trije novi spomeniki v Pragi. V Pragi grade tri nove spomenike, in sicer Palackiju, ki bo iz granita in bronat ter bo veljal 500.000 K, Juliju Zeyerju in sv. Vavclavu.

: Naročajte „Slovenca“ :

— Zrebanje. (Kreditne srečke iz leta 1858). Glavni dobiček 300.000 K je zadela serija 675, št. 92; 60.000 K serija 3423, št. 79; 30.000 K serija 3611, št. 23; po 10.000 K serija 310, št. 62 in serija 2552, št. 16; po 4000 K serija 1308, št. 54 in serija 3625, št. 57; po 3000 K serija 83, št. 7, serija 1889, št. 31 in serija 3611, št. 28. — (Srečke avstrijskega rdečega križa iz leta 1882). Glavni dobiček 30.000 kron je zadela serija 10.755, št. 16; 2000 kron serija 10.735, št. 22. — (Dunajske komunalne srečke iz leta 1874). Glavni dobiček 300.000 K je zadela serija 960, št. 29; 20.000 K serija 2603, št. 77 in 10.000 K serija 2603, št. 96.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306*2 m, sred. zračni tlak 736*0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
6	9. zveč.	742*0	15*7	sl. zah.	del. obl.	
7	7. zjut.	742*0	12*4	sl. jug.	del. obl.	0*0
	2. pop.	741*6	22*6	sl. vzh.	sk. obl.	
Srednja včerašnja temp., 16*4 norm. 19*4.						

Na prodaj so vsi letniki

Dom in Sveta
Naslov se izve pri upravi lista.

Serravallo
železnato Kina-Vino
Higienična razstava na Dunaju 1906:
Državno odlikovanje in častni diplom k zlati kolajni.
Povzroča slast do jedi, okrepeča živce, zboljša kri in je rekonvalescentom in malokrvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.
Izborni okus.
Večkrat odlikovano.
Nad 7000 zdravniških spričeval.
J. SERRAVALLO, c. in kr. dvorni dobavitelj
TRST-Barkovlje.

Kurzi efektov in menjic.

dne 7. julija 1911.

Skupna 4% konv. renta, maj—november	92-15
Skupna 4% konv. renta, januar—julij	92-15
Skupna 4-2% papirna renta, februar—avgust	95-80
Skupna 4-2% srebrna renta, april—oktober	95-80
Avstrijska zlata renta	116-30
Avstrijska krona renta 4%	92-05
Avstrijska investic. renta 3 1/2%	80-70
Ogrska zlata renta 4%	111-—
Ogrska krona renta 4%	91-25
Ogrska investicijska renta 3 1/2%	80-—
Delnice avstrijsko-ogrske banke	19-50
Kreditne delnice	654-10
London vsta	240-15
Nemški drž. bankovci za 100 mark	117-47 1/2
20 mark	23-50
20 frankov	19-01 1/2
Italijanski bankovci	94-60
Rublji	2-53 3/4

TRŽNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.
Budimpešta, 7. julija.

Pšenica za oktober 1911	11-62
Pšenica za april 1912	11-90
Rž za oktober 1911	9-40
Oves za oktober 1911	7-87
Koruza za julij 1911	7-60
Koruza za avgust 1911	7-74
Koruza za maj 1912	6-97

Ugodna prilika za gg. organiste!

Razpisana je služba organista in knjigovodje mlekarske zadruge. Stalna plača 1200 K, prosto stanovanje, hišna oprava in gotov postranski zaslužek. Nastop službe 1. avgusta t. l. — Ponudbe naj se pošljejo na: župni urad v Hrušici pri Podgradu, Istra. 2070

Zlate svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.
Najbolj. kosm. zobočistil. sredstvo
Seydlin
Izd. 1907
O. Seydlin
Ljubljana, Stritarjeva ulica 7

Vsa Ljubljana govori o tem, da je
Karol Planinšek-ova
pražena kava
najboljša ! ! ! !

Vila s tremi sobami, kletjo, gospodarskim poslopjem, vinogradom in sadnim vrtom, ležeča v Radečah pri Zidanem mostu je na prodaj. Naslov pri upravi lista.
Službe išče trezen, zanesljiv
cerkvenik
pod ugodnimi pogoji. Naslov: Anton Glavič, Klečec 39, p. Žužemberk. 2031
Za slabokrvne in prebolele je zdravniško priporočano črno Dalmatinsko vino najboljšo sredstvo 2501 „Kuč“
4 steklenice (5 kg) franko K 4-50
BR. NOVAKOVIC, Ljubljana.
Veletrgovina s špecerijskim blagom in deželnimi pridelki
Anton Kolenc v Celju
Glavna zaloga: Graška c. 22, Podružnica „Narodni dom“
Prazen je izgovor, da se mora blago iskati pri tujcih, ker vam nudi domača zgoraj imenovana veletrgovina v vsakem oziru bogato in zelo povečano zalogo z vedno svežim blagom tako, da zamore proti vsaki konkurenci popolnoma ustreči zahtevam cen, gosp. trgovcev in poslim za mnogobrojni obisk o čemur se lahko vsakdo sam prepriča, če tudi z najmanjšim poskusom.
Velečastim gg. duhovnikom ponudim voščene, kakor tudi druge vrste sveč, ter olje in kadilo za cerkve.
V zalogi imam vsakovrstna vrtna semena zanesljive kakovosti, ter opozarjam slav. občinstvo za nakup istih, kakor tudi ostalega špecerijskega blaga, ter deželnih in drugih pridelkov.
Iz Zabukovski premoj ponudim po K 2-10 za 100 kg pri odjemu celega voza prosto v hišo postavljen v Celju, drugem po dogovoru.
Kupim tudi vsako množico deželnih pridelkov, kakor žita, fižola, orhovi t. d. l. t. d. ter rabljene solnate in druge vreče, petrolejske in oljne posode.
Pismena naročila se izvršujejo z obratno pošto. 2859

Ime:
R. Miklauc
Ljubljana
592
bodi vsakemu znano
pri nakupu blaga
za obleko in perilo.

IZJAVA.
Za dolgove, napravljene kjerkoli in od kogarkoli na moje ime — nisem plačnik.
Anton Zajc, posojilniški tajnik v Trnovem. 2084
Proda se zaradi smrti žene 2086

lepo posestvo
blizu farne cerkve Čemšenik, obstoječe iz gospodarskega posloppja, lepega gozda, obsejanih njiv ter travnikov, z vsem inventarjem. Več se izve pri lastniku
M. Rozman, Čemšenik, p. Loke pri Zagorju ob Savi.

H. SUTTNER
Ljubljana Mestni trg

urar, prva največja domača exportna tvrdka ur, zlatnine in srebrnine. Lastna tovarna ur v Švici.

Tovarniška varstvena znamka: **„IKO“**

